

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea din București
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Sistematică, Practică și Artă Sacră
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii	Pastorație și Viață liturgică

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	<i>Preotul și preoția în tradiție și actualitate</i>						
2.2. Titularul activităților de curs	Silviu Tudose						
2.3. Titularul activităților de seminar	Silviu Tudose						
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	I, II	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	O

3. Timpul total estimat

3.1. Număr de ore pe săptămână	3+3	3.2. Din care Curs	2+2	3.3. Seminar	1+1
3.4. Total ore din planul de învățământ	78	3.5. Din care Curs	52	3.6. Seminar	26
Distribuția fondului de timp					50
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminare/ laborator, teme, referate, portofolii și eseuri					6
Tutorat					20
Alte activități					16
3.7. Total ore de studiu individual					172
3.8. Total ore pe semestru					125
3.9. Număr de credite					6+6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Sală dotată cu tablă și cu proiector</i>
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	<i>Sală dotată cu tablă și cu proiector</i>

6. Rezultatele învățării

Codificare Rezultat	REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII		
	Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie
R2	Absolventul deține informații solide privind evoluția gândirii și a literaturii creștine de-a lungul timpului.	Absolventul utilizează idei și argumente din literatura creștină în contexte diverse, completând ori dezvoltând noi direcții ale gândirii teologice.	Absolventul comunică argumentat păreri și idei teologice, face sinteze și poate crea concepte noi pe baza informațiilor deținute, având capacitatea de acceptare a diversității opiniilor și ideilor.
R6	Absolventul cunoaște metodologia teoretică utilizată în cercetarea științifică ce constă în efectuarea unor analize de fond, construirea unei ipoteze, testarea acesteia, evaluarea datelor și încheierea rezultatelor.	Absolventul dezvoltă alianțe, contacte sau parteneriate și realizează schimburi de informații cu alte persoane. Promovează colaborările integrate și deschise în cadrul cărora diferite părți interesate creează în comun inovații și cercetare cu o valoare bine determinată. Își creează profilul sau marca personală și se face vizibil(ă) și accesibil(ă) în medii de relaționare față în față și online.	Absolventul dă dovadă de considerație față de ceilalți, precum și de colegialitate. Ascultă, oferă feedback și răspunde în mod perceptiv altora, ceea ce implică, de asemenea, supravegherea și conducerea personalului într-un cadru profesional. Redactează și editează texte științifice, academice sau administrative pe diferite teme, cu rigoare deontologică.
R7	Absolventul deosebește diferitele modalități de desfășurare a ghidajului spiritual din perspectivă ortodoxă, îmbinând elementele tradiționale ale pastorației cu metode moderne de leadership religios.	Absolventul analizează și evaluează critic concepte teologice complexe și integrează cunoștințele în formarea unei perspective pastorale autentice.	Absolventul descoperă și dezvoltă o perspectivă individuală cu privire la rolurile, semnificația și scopul pastorației ortodoxe.

7. Conținuturi

7.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Noțiuni introductive (terminologie, obiective, bibliografie și implicații actuale).	<i>Prelegere susținută</i>	săptămânal: 2 ore curs
2. Sfânta Taină a Preoției în teologia Bisericii Ortodoxe – prezentare generală	”	”
3. Chipul păstorului în Vechiul Testament	”	”
4. Preoția Mântuitorului Iisus Hristos după Epistola către Evrei a Sf. Apostol Pavel	”	”
5. Sfinții Apostoli – modele desăvârșite pentru păstoria de suflete contemporani	”	”
6. Sfântul Apostol Pavel – îndrumător și model al păstorilor de suflete	”	”
7. Cartea Regulei Pastorale – manual de terapie sufletească și model de slujire preoțească	”	”
8. Concepția despre preoție a Sfântului Ioan Gură de Aur	”	”
9. Concepția despre preoție a Sfântului Grigorie de Nazianz	”	”
10. Concepția despre preoție a Sfântului Efreem Sirul		
11. Semne ale vocației pentru preoției în trecut și astăzi	”	”
12. Crizele actuale ale vocației pentru preoție	”	”
13. Viața spirituală a preotului – factor al succesului pastoral	”	”
14. 1 Sufletul preotului în luptă cu ispitele – mijloace de cultivare a vieții spirituale	”	”
15. Actualitatea învățăturilor Sfântului Antim Ivireanul ca păstor de suflete pentru mântuire	”	”
16. Concepția despre preoție în opera Pr. Prof. Petre Vintilescu	”	”
17. Concepția despre preoție în opera Pr. Prof. Ene Braniște	”	”
18. Concepția despre preoție în opera Pr. Prof. Nicolae Necula	”	”
19. Concepția despre preoție în opera IPS Antonie Plămădeală	”	”
20. Taina Pocăinței – repere istorice și pastorale	”	”
21. Chipul duhovnicului în scrierile Pr. Prof. Ilarion Felea	”	”

22. Spovedania copiilor în tradiție și actualitate	”	”
23. Pastorația tinerilor – provocări și perspective	”	”
24. Parohia în tradiția Bisericii și actualitate	”	”
25. Tactul pastoral – înțelepciune în comunicare și conlucrare	”	”
26. Împărtășirea continuă cu Sfintele Taine – repere teologice și pastorale	”	”
27. Preotul ortodox în fața provocărilor contemporane	”	”
28. Preoția din perspectivă interconfesional creștină	”	”

Bibliografie:

- BRANIȘTE, pr. prof. dr. Ene, *Îngrijirea pastorală a credincioșilor bolnavi*, în „Mitropolia Ardealului”, 1959, nr. 1-2, p. 87-100.
- BRANIȘTE, pr. prof. dr. Ene, *Preotul de azi ca liturghisitor. Lipsuri și scăderi. Cauzele lor, Mijloace de îndreptare*, în „Studii Teologice”, 1949, nr. 1-2 p. 97-118 și nr. 3-4, p. 252-266.
- BRANIȘTE, Pr. prof. Ene, *Câteva din virtuțile necesare preotului ca păstor și om*, în „Glasul Bisericii”, 1956, nr. 8-9, p. 473-483.
- BRANIȘTE, Pr. prof. Ene, *Despre viața morală a preotului*, în „Glasul Bisericii”, 1958, nr. 6-7, p. 531-542.
- BRANIȘTE, Pr. prof. Ene, *Din înțelepciunea și experiența duhovnicilor de odinioară*, în „Biserica Ortodoxă Română”, LXXVIII(1960), nr. 1-2, p. 141-161;
- BRANIȘTE, Pr. prof. Ene, *Participarea credincioșilor la Liturghie și metode pentru realizarea ei*, în „Studii Teologice”, 1949, nr. 7-8, p. 567-637.
- BRANIȘTE, Pr. prof. Ene, *Sfaturi și îndrumări pentru duhovnici în vechile cărți românești de învățătură pentru preoți*, în „Mitropolia Olteniei”, VIII(1956), nr. 10-12, p. 616-627;
- BRANIȘTE, Pr. prof. Ene, *Viața lăuntrică a preotului. Importanța ei în pastorație și mijloace pentru cultivarea ei*, în „Biserica Ortodoxă Română”, 1956, nr. 1-2, p. 123-138.
- BRANIȘTE, Pr. prof. Ene, *Vocația pentru preoție*, în „Ortodoxia”, 1979, nr. 2, p. 313-332.
- CÂNDEA, pr. prof. dr. Spiridon, *Hristos și mântuirea sufletească a orășenilor. Studiu de teologie pastorală* (teză de doctorat), Sibiu, 1939, 302 p.
- CÂNDEA, pr. prof. dr. Spiridon, *Îngrijirea pastorală a credincioșilor bolnavi*, în „Mitropolia Ardealului”, 1959, nr. 1-2, p. 87-100.
- CÂNDEA, pr. prof. dr. Spiridon, *Pastorația familiei*, în „Anuarul XIV al Academiei Teologice Andreiane”, 1937/1938, p. 5-47.
- CÂNDEA, pr. prof. dr. Spiridon, *Taina Sfintei Mărturisiri ca mijloc de pastorație individuală*, în „Mitropolia Olteniei”, 1956, nr. 6-7, p. 315-327.
- COMAN, P.S. Episcop dr. Vasile, *Scrieri de Teologie Liturgică și Pastorală*, Oradea, 1983.
- COMAN, pr. prof. dr. Ioan, *Vocația și pregătirea pentru preoție*, în „Studii Teologice”, 1954, nr. 5-6, p. 239-268.
- DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Călătorind cu Dumnezeu – Înțelesul și folosul pelerinajului*, Editura Basilica a Patriarhiei Române, București, 2012.
- DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Violența degradează demnitatea familiei*, Cuvânt în cadrul Simpozionului „Violența în familie și consecințele ei sociale”, joi, 11 decembrie 2008, București, Palatul Patriarhiei.
- FLOYD, *Cum tratăm alcoolismul – Manual pentru uzul preoților și al medicilor*, Editura Trinitas, Iași, 2007.
- IORDĂCHESCU, Mag. Gheorghe, *Sfânta Liturghie și Sfintele Taine ca mijloace de pastorație*, în „Studii Teologice”, 1958, nr. 7-8, p. 48-66.
- KLEIN, Hans, *Dependența de alcool și consilierea familiei*, Editura Hora, Sibiu, 1999.
- LARCHET, Jean-Claude, *Terapeutică bolilor spirituale*, traducere de Marinela Bojin, Editura Sophia, București, 2001.
- MOISIU, pr. prof. dr. Alexandru, *Probleme de teologie pastorală în literatura teologică românească din ultimele decenii*, în „Biserica Ortodoxă Română”, 1971, nr. 1-2, p. 86-95.

- NECULA, pr. prof. dr. Nicolae D., *Preotul ortodox și cerințele pastorației contemporane*, în „Îndrumător bisericesc”, Buzău, 1985, p. 53-56.
- NECULA, pr. prof. dr. Nicolae D., *Rolul preotului ortodox român în viața obștească*, în „Biserica Ortodoxă Română”, 1986, nr. 1-2, p. 59-68.
- NECULA, pr. prof. dr. Nicolae D., *Tradiție și înnoire în slujirea liturgică*, vol. I și II, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 1996 și 2001, vol. III, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004.
- NECULA, pr. prof. dr. Nicolae D., *Tradiție și înnoire în slujirea liturgică*, vol. I și II, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 1996 și 2001, vol. III, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004.
- NEGRU pr. Iulian, FRANZ Floyd, AMARIEI Nicoleta, *Pastorația persoanelor dependente de alcool*, Editura *Basilica* a Patriarhiei Române, București, 2012, 175 p.
- NICODIM AGHIORITUL, *Carte foarte folositoare de suflet*, traducere de pr. prof. dr. Alexandru Elian, București, 1987 și Editura Bizantină, București, 2004².
- NICODIM AGHIORITUL, *Carte foarte folositoare de suflet*, traducere de pr. prof. dr. Alexandru Elian, București, 1987 și Editura Bizantină, București, 2004².
- PLĂMĂDEALĂ, Î.P.S. Mitropolit dr. ANTONIE, *Preotul în biserică, în lume, acasă*, Sibiu, 1996.
- PLĂMĂDEALĂ, Î.P.S. Mitropolit dr. ANTONIE, *Tradiție și libertate în spiritualitate ortodoxă*, Sibiu, 1995.
- PLĂMĂDEALĂ, Î.P.S. Mitropolit dr. ANTONIE, *Privire asupra Bisericii*, Editura Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Galați, 2012.
- POPESCU, Prof. Dr. Teodor M., *Colaboratorii preotului*, în „Biserica Ortodoxă Română”, 1955, nr. 7, p. 627-641.
- POPESCU, prof. dr. Teodor M., *Familia preotului*, în „Mitropolia Olteniei”, an 1955, nr. 7-9, p. 423-437.
- SAVA, Pr. Viorel, *Taina Mărturisirii în riturile liturgice actuale*, Editura „Trinitas”, a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 1999.
- STĂNILOAE, Pr. Prof. Dr. Dumitru, *Mărturisirea, mijloc de creștere duhovnicească*, în „Mitropolia Olteniei”, VIII(1956), pp. 168-176;
- STREZA, Pr. Prof. Dr. Liviu, *Preotul în scaunul spovedaniei*, în „Îndrumător Bisericesc”, Sibiu, 1982, pp. 178-184;
- TIMIADIS, Mitropolit Emilianos, *Preot, parohie, înnoire*, traducere de P. Brusnawschi, Editura Sophia, București, 2001.
- VINTILESCU, pr. prof. dr. Petre, *Preotul în fața chemării sale de păstor de suflete*, București, 1934, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2007², 217 p.
- VINTILESCU, pr. prof. dr. Petre, *Spovedanie și duhovnicie*, București, 1939, Episcopia de Alba Iulia, 1994² și 1995².

7.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Sfânta Taină a Preoției în teologia Bisericii Ortodoxe – prezentare generală	<i>Discuții și dezbateri</i>	săptămânal: 1 oră seminar
2. Chipul păstorului în Vechiul Testament	„	„
3. Chipul păstorului în Vechiul Testament	„	„
4. Concepția despre preoție la Sf. Trei Ierarhi	„	„
5. Alcătuirea și susținerea de referate legate de tematica expusă la curs	„	„

Bibliografie selectivă:

- BRANIȘTE, Pr. prof. Ene, *Viața lăuntrică a preotului. Importanța ei în pastorație și mijloace pentru cultivarea ei*, în „Biserica Ortodoxă Română”, 1956, nr. 1-2, p. 123-138.
- COMAN, P.S. Episcop dr. Vasile, *Scrieri de Teologie Liturgică și Pastorală*, Oradea, 1983.
- IORDĂCHESCU, Mag. Gheorghe, *Sfânta Liturghie și Sfintele Taine ca mijloace de pastorație*, în „Studii Teologice”, 1958, nr. 7-8, p. 48-66.
- LARCHET, Jean-Claude, *Terapeutică bolilor spirituale*, traducere de Marinela Bojin, Editura Sophia, București, 2001.

- MOISIU, pr. prof. dr. Alexandru, *Probleme de teologie pastorală în literatura teologică românească din ultimele decenii*, în „Biserica Ortodoxă Română”, 1971, nr. 1-2, p. 86-95.
- NECULA, pr. prof. dr. Nicolae D., *Preotul ortodox și cerințele pastoratului contemporane*, în „Îndrumător bisericesc”, Buzău, 1985, p. 53-56.
- NECULA, pr. prof. dr. Nicolae D., *Rolul preotului ortodox român în viața obștească*, în „Biserica Ortodoxă Română”, 1986, nr. 1-2, p. 59-68.
- NECULA, pr. prof. dr. Nicolae D., *Tradiție și înnoire în slujirea liturgică*, vol. I și II, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 1996 și 2001, vol. III, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004.
- NECULA, pr. prof. dr. Nicolae D., *Tradiție și înnoire în slujirea liturgică*, vol. I și II, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 1996 și 2001, vol. III, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004.
- PLĂMĂDEALĂ, Î.P.S. Mitropolit dr. ANTONIE, *Preotul în biserică, în lume, acasă*, Sibiu, 1996.
- PLĂMĂDEALĂ, Î.P.S. Mitropolit dr. ANTONIE, *Tradiție și libertate în spiritualitate ortodoxă*, Sibiu, 1995.
- SAVA, Pr. Viorel, *Taina Mărturisirii în riturile liturgice actuale*, Editura „Trinitas”, a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 1999.
- TIMIADIS, Mitropolit Emilianos, *Preot, parohie, înnoire*, traducere de P. Brusanowschi, Editura Sophia, București, 2001.
- VINTILESCU, pr. prof. dr. Petre, *Preotul în fața chemării sale de păstor de suflete*, București, 1934, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2007², 217 p.
- VINTILESCU, pr. prof. dr. Petre, *Spovedanie și duhovnicie*, București, 1939, Episcopia de Alba Iulia, 1994² și 1995².

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Există o legătură directă între conținuturile enunțate și strategiile pastorale ale Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Române, care coordonează direct activitatea în domeniu.

9. Evaluare

Tip de activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Colocviu</i>	70%
9.5. Seminar	<i>Verificare pe parcurs</i>	<i>Test de evaluare</i>	15%
	<i>- Activitate la seminar</i>	-	15%
Standard minimum de performanță	Rezolvarea unor itemi de evaluare cu grad mediu de complexitate, folosind cunoștințele acumulate		

Data Completării

30.09.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

01.10.2025

Semnătura Directorului de Departament